

ΟΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΟΥΝ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2011

Αρχές Οικονομικής Θεωρίας

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΘΕΩΡΙΑ
1ου - 2ου ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο:

- **Καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων (Κ.Π.Δ):** Δείχνει τις μεγαλύτερες ποσότητες ενός προϊόντος που μπορούν να παραχθούν σε μια οικονομία για κάθε δεδομένη ποσότητα του άλλου προϊόντος.

- **Υποθέσεις κατασκευής Κ.Π.Δ:**

- Η οικονομία χρησιμοποιεί τους παραγωγικούς συντελεστές που έχει στη διάθεσή της αποδοτικά (ορθολογικά).
- Η τεχνολογία παραγωγής είναι δεδομένη.
- Η οικονομία παράγει δύο μόνο προϊόντα.

- ΜΕΤΑΤΟΠΙΣΕΙΣ Κ.Π.Δ

Α) Αύξηση παραγωγικών δυνατοτήτων: μετατόπιση Κ.Π.Δ δεξιά.

Αιτίες:

- Αύξηση ποσότητας παραγωγικών συντελεστών.
- Βελτίωση τεχνολογίας παραγωγής.
- Και τα δύο ταυτόχρονα.

Β) Μείωση παραγωγικών δυνατοτήτων: μετατόπιση Κ.Π.Δ αριστερά

Αιτίες:

- Μείωση ποσότητας παραγωγικών συντελεστών.
- Χειροτέρευση τεχνολογίας παραγωγής.
- Και τα δύο ταυτόχρονα.

Προσοχή: Η αύξηση ή μείωση της ανεργίας δεν επηρεάζει την Κ.Π.Δ

- **Πραγματικό κόστος:** Πραγματικό κόστος ενός αγαθού είναι η θυσία των άλλων αγαθών που θα μπορούσαν να παραχθούν με τους ίδιους παραγωγικούς συντελεστές.

$$\text{ΤΥΠΟΙ: } KE_x = \frac{\Delta w}{\Delta x}, KE_w = \frac{\Delta x}{\Delta w}, KE_x = \frac{1}{KE_w}$$

- **Οικονομική ερμηνεία κόστους ευκαιρίας:** Δείχνει πόσες μονάδες θυσιάστηκαν από το ένα αγαθό για την παραγωγή μίας μονάδας από το άλλο αγαθό.

- **Γεωμετρική ερμηνεία κόστους ευκαιρίας:** Εκφράζει την κλίση της Κ.Π.Δ

- Όταν το κόστος ευκαιρίας είναι αυξανόμενο η Κ.Π.Δ είναι κοίλη ως προς την αρχή των αξόνων.

- Όταν το κόστος ευκαιρίας είναι σταθερό η Κ.Π.Δ είναι ευθεία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο:

- **Νόμος ζήτησης:** Όταν η τιμή ενός αγαθού μειώνεται, αυξάνεται η ζητούμενη ποσότητά του, και, όταν η τιμή του αυξάνεται, μειώνεται η ζητούμενη ποσότητα από το αγαθό αυτό, όταν οι άλλοι παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν την ζήτηση παραμένουν σταθεροί (ceteris paribus).

$$\left. \begin{array}{l} \uparrow (P) \Rightarrow \downarrow Q_D \\ \downarrow (P) \Rightarrow \uparrow Q_D \end{array} \right\} \text{ceteris paribus}$$

- Τύποι συναρτήσεων ζήτησης

α) Γραμμική συνάρτηση ζήτησης:

$$Q_D = a + bP \quad (a > 0, b = \frac{\Delta Q}{\Delta P} < 0)$$

β) Ισοσκελής υπερβολή:

$$Q_D = \frac{A}{P} \quad (A = P \cdot Q_D = \Sigma \Delta)$$

- Προσδιοριστικοί παράγοντες ζήτησης

α) Προσδιοριστικοί παράγοντες που αυξάνουν την ζήτηση:

- Ευνοϊκές προτιμήσεις καταναλωτών για ένα αγαθό.
- Αύξηση εισοδήματος καταναλωτών (για κανονικά αγαθά)
- Μείωση εισοδήματος καταναλωτών (για κατώτερα αγαθά)
- Αύξηση τιμής υποκατάστατου αγαθού
- Μείωση τιμής συμπληρωματικού αγαθού
- Προσδοκίες καταναλωτών για μελλοντική αύξηση τιμών
- Προσδοκίες καταναλωτών για μελλοντική αύξηση εισοδήματος
- Αύξηση αριθμού καταναλωτών (αφορά μόνο την αγορά)

β) Προσδιοριστικοί παράγοντες που μειώνουν την ζήτηση:

- Δυσμενείς προτιμήσεις καταναλωτών για ένα αγαθό
- Μείωση εισοδήματος καταναλωτών (για κανονικά αγαθά)
- Αύξηση εισοδήματος καταναλωτών (για κατώτερα αγαθά)
- Μείωση τιμής υποκατάστατου αγαθού
- Αύξηση τιμής συμπληρωματικού αγαθού
- Προσδοκίες καταναλωτών για μελλοντική μείωση τιμών
- Προσδοκίες καταναλωτών για μελλοντική μείωση εισοδήματος
- Μείωση αριθμού καταναλωτών (αφορά μόνο την αγορά)

- **Ελαστικότητα ζήτησης ως προς την τιμή ή ελαστικότητα σημείου:**

$$\text{Τύπος: } E_D = \frac{\frac{\Delta Q}{Q}}{\frac{\Delta P}{P}} = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{P}{Q}$$

Παρατηρήσεις:

α) Η ελαστικότητα ζήτησης ως προς την τιμή είναι μέγεθος πάντα αρνητικό λόγω της αρνητικής σχέσης τιμής και ζητούμενης ποσότητας (νόμος ζήτησης).

β) Η ελαστικότητα ζήτησης ως προς την τιμή υπολογίζεται πάντα στο αρχικό σημείο.

γ) Κατά τον υπολογισμό της ελαστικότητας θα πρέπει να ισχύει ceteris paribus δηλαδή οι προσδιοριστικοί παράγοντες της ζήτησης να παραμένουν σταθεροί.

- **Ελαστικότητα τόξου**

Η ελαστικότητα τόξου μετρά την ελαστικότητα στο μέσο ενός μικρού τόξου AB.

$$\text{Τοξοειδής Ελαστικότητα} = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \left(\frac{P_A + P_B}{Q_A + Q_B} \right)$$

Παρατηρήσεις

α) Η ελαστικότητα τόξου είναι μέγεθος πάντα αρνητικό λόγω της αρνητικής σχέσης τιμής και ζητούμενης ποσότητας (νόμος ζήτησης).

β) Κατά τον υπολογισμό της ελαστικότητας τόξου θα πρέπει να ισχύει ceteris paribus δηλαδή οι προσδιοριστικοί παράγοντες της ζήτησης να παραμένουν σταθεροί.

γ) Η τιμή της τοξοειδούς ελαστικότητας είναι ανάμεσα στις τιμές της ελαστικότητας των δύο άκρων του τόξου.

- **Μορφές ελαστικότητας ζήτησης**

Ελαστική ζήτηση: $|E_D| > 1$

Ανελαστική ζήτηση: $|E_D| < 1$

Πλήρως ανελαστική ζήτηση: $E_D = 0$

Πλήρως ελαστική ζήτηση: $|E_D| = \infty$

Μοναδιαία ελαστικότητα ζήτησης: $|E_D| = 1$

- **Σχέση ελαστικότητας και συνολικής δαπάνης**

Ελαστική ζήτηση:

Η Συνολική Δαπάνη μεταβάλλεται προς την αντίθετη κατεύθυνση από τη μεταβολή της τιμής, γιατί:

$$\left| \frac{\Delta Q}{Q} \right| > \left| \frac{\Delta P}{P} \right|$$

Ανελαστική ζήτηση:

Η Συνολική Δαπάνη μεταβάλλεται προς την ίδια κατεύθυνση με τη μεταβολή της τιμής, γιατί:

$$\left| \frac{\Delta Q}{Q} \right| < \left| \frac{\Delta P}{P} \right|$$

Μοναδιαία ζήτηση:

Η Συνολική Δαπάνη των καταναλωτών παραμένει σταθερή όπως και τα συνολικά έσοδα των πωλητών, γιατί:

$$\left| \frac{\Delta Q}{Q} \right| = \left| \frac{\Delta P}{P} \right|$$

- **Ελαστικότητα ζήτησης ως προς το εισόδημα ή εισοδηματική ελαστικότητα**

Με την εισοδηματική ελαστικότητα ζήτησης (E_Y) μετράμε την αντίδραση των καταναλωτών στις μεταβολές του εισοδήματος.

Εισοδηματική Ελαστικότητα $\frac{\% \text{ μεταβολή ζητούμενης ποσότητας}}{\% \text{ μεταβολή εισοδήματος}}$

$$E_Y = \frac{\frac{\Delta Q}{Q}}{\frac{\Delta Y}{Y}} = \frac{\Delta Q}{\Delta Y} \cdot \frac{Y}{Q}$$

Παρατήρηση:

- Για να υπολογίσουμε εισοδηματική ελαστικότητα θα πρέπει η τιμή και οι υπόλοιποι προσδιοριστικοί παράγοντες της ζήτησης να μένουν σταθεροί και να μεταβάλλεται το εισόδημα.

- Όταν $E_Y > 0$ το αγαθό είναι κανονικό, όταν $E_Y < 0$ το αγαθό είναι κατώτερο.

**ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ
ΦΛΩΡΟΠΟΥΛΟΥ**

για μαθητές με απαιτήσεις

ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΑΣ: Ερμούπολης 6, Πλατεία Κόλλυνης
Τηλ.: 210 3614584, 210 3602912

ΑΓΙΟΣ ΘΩΜΑΣ: Α. Βουλιαγμένης, 144 (κοντά στο μετρό Δάφνη)
Τηλ.: 210 9267674, 210 9267677

www.floropoulos.gr - info@floropoulos.gr